

Pannónia Erdészthalálkozó Vas megyében

A farkaserdei tölgygazdálkodástól az őrségi lucpusztulásig

Május 10–11-én a Káld-hidegkúti vadászházban fogadta a Szombathelyi Erdészeti Zrt. és az Országos Erdészeti Egyesület Szombathelyi Helyi Csoportja, a 45. Pannónia Erdészthalálkozóra érkező osztrák, szlovén és magyar erdészeket. Az immár hagyományos nemzetközi Erdészthalálkozó 1973-ban került először megrendezésre Szlovéniában. Résztevői a Burgenlandi, a Muraszombati, a Maribori, a Szombathelyi és a Nagykanizsai Egyesületi Helyi Csoportok.

A vendégeket elsőként *Bugán József*, a Szombathelyi Erdészeti Zrt. vezérigazgatója köszöntötte, majd *Bakó Csaba*, az OEE Szombathelyi Helyi Csoportjának elnöke köszöntőjében pár szóban bemutatta az Országos Erdészeti Egyesületet, valamint megemlékezett a Pannónia Erdészthalálkozó létrejöttéről és történetéről.

Ezután a vadászház melletti réten tavaly átadott Kisboldogasszony-kápolna megtekintésére invitálták a vendégeket. A vezérigazgató a kápolna létrehozásának okairól beszélt, bemutatta a belső teret, amelyben a csíksomlyói Szűz Mária-szobor kicsinyített másolata jelképezi a nemzeti összetartozást, valamint a szombathelyi és csíkszeredai erdészet jó kapcsolatát.

A lelki feltöltődés után a vadászház konferenciatermében két előadást hallhattak a résztvevők. Elsőként *Bakó Csaba* vezérigazgató-helyettes mutatta be a Szombathelyi Erdészeti Zrt. gazdálkodását, különös tekintettel a Vas megyei erdőket a közelmúltban ért természeti károokra. A második előadó *dr. Borovics Attila*, a NAIK-ERTI igazgatója volt, aki a klímaváltozás erdészeti problémáiról és lehetséges megoldásairól beszélt, kapcsolódva a terepi programok témáihoz.

Az előadások után a részt vevő erdészeti egyesületek képviselői közösen megkoszorúzták a vadászház udvarán található, a Farkaserdőn szolgált elhunyt erdészek-vadászok emlékoszlopát, a három ország nemzetiszínű szalagjaival feldíszített koszorúval.

A Vas megyei ételekből álló ebéd után a Farkaserdőben folyó tölgygazdálkodással ismerkedhettek meg vendégeink. A Bejczygyertyános 11F erdőrézletben *Csapó György*, a Sárvári Erdészeti Igazgatóság igazgatója röviden bemutatta az igazgatóságot.

Dr. Nagy László erdőművelési műszaki vezető az igazgatóság erdőművelését vázolta fel, majd rátért az érintett erdőrézlet bemutatására. A 2009. évi erdőtervezéskor parkerdő rendeltetést kapott az erdőrézlet, ami miatt folyamatos erdőkép fenntartását szolgáló eljárásokat alkalmaznak. A jelenleg 127 éves kocsánytalan tölgyes állományban ezt csoportos szálalóvágással lehet elérni. A 2009. évi makktermésre alapozva lékeket nyitottak 2010-ben, amelyeket az újulat fejlődésének biztosítására 2017-ben bővítettek.

A gyertyán jelenléte miatt többször kellett ápolni a lékeket. Nagy László megjegyezte, hogy ez az eddig legjobb

ban sikerült kocsánytalan tölgyes szálalóvágás, a többi erdőrézletben nem ennyire rózsás a kép, a kevesebb újulatot folyamatosan veszélyezteti a gyertyán és a gyom konkurenciája. Innen átgyalogoltunk a Bejczygyertyános 10C erdőrézletre, ahol egy egyetemi kísérlet eredményét tekinthettük meg.

A terület közel felén tarvágásos felújítást, míg a másik felén ernyős, valamint csoportos felújító vágást alkalmaztak. A tarvágás után kocsányos és kocsánytalan tölgy makkvetéssel és csemetével végeztek az erdősítést, amely ma eléri az 5 m-es magasságot. A természetes felújításban az újulat magassága a 2015-ben történt végvágás után is csak 1–2 m körüli.

Csőpörgő esőben értünk vissza az autókhoz, majd jégesővel kísért zivatarban utaztunk a Ság hegyre, ahol *Döme László* kerületvezető erdész várta a társaságot a hegy lábánál. Innen felsétáltunk a Sághegyi Múzeumhoz, ahol a Ság hegyi bazaltbányászat, valamint a szőlő- és bormelés történetébe tekinthettünk be. A múzeumtól tovább sétáltunk a kráterbe, ahol az egykori bányászatnak köszönhetően tanulmányozhattuk a hegy kialakulását. *Döme László* elmondta, hogy a Ság hegy a NATURA 2000 hálózat része, mivel számos védett növény és növényfajta fordul itt elő. A hegyről leérve a kerületvezető helyben készült borából is kóstolót kaptak a résztvevők.

A Ság hegyről jó hangulatban vettünk búcsút és visszaindultunk a Farkaserdőbe. A vadászházhoz vezető úton megálltunk az egykori nagy erdőszélő, az Erdész Panteonban is szereplő Scherg Lőrinc főerdőmester és felesége sírjánál. *Horváth Gábor*, a helyi csoport titkára tolmácsolásában emlékeztünk meg a Farkaserdő megújítójáról.

A vacsora előtt a Ság hegy levélével ismerkedtek a résztvevők a Danka Pincészet jóvoltából. A borkóstolót és a vacsorát a Herpenyő Együttes népzenei muzsikája kísérte, valamint szórakoztatta a jelenlévőket késő estébe nyúlóan.

Másnap a reggeli után a Szentgottárdi Erdészeti Igazgatóság Ivánci vadászháza felé vettük az irányt. A vendégeket *Kutas Lajos* erdészeti igazgató köszöntötte, aki röviden bemutatta az erdészeti igazgatóságot és munkáját.

A köszöntő után elindultunk a terepi programokra. Az Ivánci 8B erdőrézlet-

nél az 1990-es évek közepétől kb. 10 évente jelentkező nagyobb mérvű lucpusztulásokról beszélt Bakó Csaba. Elmondta, hogy a Szentgotthárdi Erdészeti Igazgatóságon még mindig magas arányban van jelen a lucfenyő (több mint 1000 hektáron), ezért az elmúlt 20 év tűzoltásszerű kárfelszámolásai helyett tervezetten évente 50 hektár lucos állományt termelnek le, amelyet első sorban tölggyel újítanak fel az Őrségi Nemzeti Park elvárásának megfelelően.

A komoly fakitermelési feladat végrehajtásához a Szombathelyi Erdészeti Zrt. a közelmúltban beszerzett egy Komatsu 911.3 típusú harvesztert. A gépről és az eddig szerzett kedvező tapasztalatokról *Talabér László* műszaki ellátási vezető beszélt. *Farkas Rolf* tervező az igazgatóság lucosainak állapotát és a megtekintett erdőrészlet adatait ismertette.

A következő állomás a szalafői őserdő erdőrezervátum volt. *Bodonczi László* erdőművelési és természetvédelmi műszaki vezető a területet bemutatva elmondta, hogy annak helyét a védőzónával együtt az 1780-as években közel 80%-ban szántó borította. A későbbiekben fokozatosan felhagy-

tak a mezőgazdasági műveléssel, ezért napjainkra közel 100%-os a terület erdővel való borítottsága. Itt az őserdő kifejezést nem az erdőterület érintettségére, hanem a természetesen, emberi beavatkozás nélküli kialakulására kell érteni. Ebbe a folyamatba kaptunk betekintést az előadásban és a terepi bemutatóban.

A program következő állomása a Szalafő-Pityerszeri falumúzeum volt. Itt az Őrségi szerves településszerkezetet bemutató három egykori portából álló műemlékegyüttest tekintettük meg. *Dr. Markovics Tibor*, az Őrségi Nemzeti Park igazgatója fogadta kis csapatunkat, aki a magyarországi nemzeti parkok létrehozásáról, valamint az Őrségi Nemzeti Parkról beszélt. Legfontosabb feladatuk a gyepterületek megőrzése, amelyet legelő állatokkal tartanak fenn. Körülbelül 200 magyar tarka szarvasmarhát és 60 egyedből álló muraközi ménest tartanak.

Az elmúlt években az állam által felvásárolt védett erdőkkel kapcsolatban elmondta, hogy egy kis részükön felhagynak a gazdálkodással a természetes folyamatok érvényesülése és vizi-

gálata céljából, a nagyobb részükön pedig a folyamatos erdőborítás felé vezető kezelési módokat fognak alkalmazni. Ezután bemutatta a védett műemlék épületeket, beszélt az egykor itt élők életmódjáról, valamint a 2003-ban létesített gyümölcsöskertjükéről, amelyben 60–70 régi Kárpát-medencei gyümölcsfajtát őriznek. Ezután a nemzeti park európai bölény állományát, valamint vadlovaikat láthattuk a közeli réten. Végezetül a szalafői Árpád-kori műemlék templomot tekintettük meg.

A nap zárásaként az Ivánci vadászház udvarán található Sigray családnak emelt emlékoszlopnál helyeztük el a tisztelet koszorúját.

Finom fogásokból álló Őrségi ebéd mellett, jó hangulatban értékelték a résztvevők a két napban látottakat, tapasztaltakat. A vendégek nagy elismeréssel és köszönettel szóltak a szervezők munkájáról, végül a szlovén kollégák meghívták a magyar és osztrák erdészek képviselőit Szlovéniába a jövő évi Pannónia Napok rendezvényére.

Szöveg: **Horváth Gábor, Bakó Csaba**
Fényképek: **Horváth Gábor**

